

Szerkesztéségi iroda:

Nagy-Beszkerek,

Zápolya-utca 1-és szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitsz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeszkerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólítások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 „
Negyedévre ----- 3 „
Egy óra ----- 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik mindennap

vasar- és ünnepnapok kivételével.

Feltételek!

Nagybeszkerek, január 31.

(K.) Az már régi dolog, hogy a politikában a lovagiaságról nem igen lehet beszélgetni. Pedig miért ne lehetne? Mik akadályozza az embereket a politikában, hogy lovagiasak ne lehessenek egymás iránt? Ott van például Csáky Albin, Gromon Dezső, Láng Lajos, de maga Bánffy Dezső is. Ezek nem sértenek soha senkit. Nos hát az is igaz, hogy az ellenzékéről ilyen példákat nem igen lehet fölhozni. És miért nem? Ha a közéletben kiméletek és lovagiasak tudnak lenni az emberek egymás iránt, miért nem a politikában is? Boldogult Csanády Sándor egyike volt a közélet legelőzékenyebb és leglovagiasabb és egyike a politikai élet legdurvább embereinek.

A társadalmi életben a dzsentelménység egyik feltétele: minél kevesebb kellemetlenséget okozni másoknak. Miért ne lehetne ez a politikában is? Miért oly ritkaság a politikában a dzsentelménység? Hiszen a társadalmi életben is vannak érdekek és önérdékek. Ott is vannak emberi hibák és gyengeségek, miért szabály mégis, hogy mindezeket keztyűs kezekkel érintsük? Megmondjam?

Mert a társadalomban, már tudniillik a művelt társadalomban a kiméletlenséget, a durvaságot, a neveltelenséget nem tapasztolja meg senki. Akárhány vita, szóváltás forduljon is elő, nos hát lármázni, hangosan beszélni, itt-ott még lehet, de a kiméletlenség ki van zárva. Nem tapsban, nem éljenzésben, de megrovásban és elítélésben részestül. S ime a parlamentben azt éljenzik, azt tapsolják meg legjobban, aki az ő kiméletlenségének késével legjobban tud az ellenfél szíve körül kotorászni.

A karzatokat is gyönyörködteti ez az arénai látvány. A régebbi kor vadabb erkölcséhez mérten a gladiátorok küzdelme

s a közönség érdeklődése egy cseppet se volt kegyetlenebb, mint azok a kiszámított és átgondolt a legfájóbb és legtalálhatóbb részeket kutató kiméletlenséggel s a legnagyobb hatást előidézni igyekvő szárdékkal lesznek alkalmazva. És minél inkább beleszédül a megtámadott, minél inkább látszik arcizmainak vonaglása, s minél inkább őrli föl arcaszíne a halotti halványaságot: annál jobban tapsol, tombol, éljenz, dörömböl a közönség.

Valóságos vandal kéjelgés és a politikai morál olyanféle dogmája, amely kimpaddal akarja terjesztetni az üdvösséget. Az emberi irigység legvadabb megnyilatkozása azokkal szemben, akiknek állásaira vágyik, és a közönség ama balga hite: hogy az azt hazafiságból cselekszi! Mintha a hazafiság megkövetelné a kiméletlenséget, a durvaságot, a kegyetlenséget! Mintha a bíró ítélete csak akkor lenne büntető, ha káromkodva mondja ki és csak akkor lenne büntetés a börtön, vagy az akasztófa! Mintha máskülönben megmenekülne az igazságszolgáltatás megtorló kezétől.

Na de hát az bűnös, gondolhatja a közönség, de hátha a miniszter nem az? Akkor aztán miben gyönyörködhetnek, ha meg nem kinoznák a szeme előtt: amiért hogy miniszter kívánt lenni? És miért ne legyen az magának elégtételt, aki nem lehet miniszterre, bár rettentően akarna lenni? . . .

Ime itt is egy hamis morál. Ezért ütni, kinozni, régalmazni, gyanúsítani valakit, mert küzdelmeinek célját érte. Mintha bizony nem azért ütnék, csapnák kinoznák? . . .

Na meg azért is, hogy elmondhassa otthon a választó: Ez a mi képviselőnk megmondja ám! Nem fél az a minisztertől! Ez aztán a bátor legény! . . .

Istenem, Istenem! Milyen rettentő nagy tévedés: félni egy minisztertől? Mintha

farkasokat, agarakat arra kellene bízni, hogy ne féljenek a nyulaktól! Ugyan van-e olyan nyula az alkotásnak, mint amilyen nyula a parlamentnek a miniszter? Az igazi nyultól legálább a békák félnek és ha jön beleugrálunk a tóba, de a miniszternek a békák éppen úgy mennek neki mint a farkasok, de még a prűcskők meg a giliszták is; mert aki egyáltalában senkit nem bánt és mindenkitől fél: az a miniszter. Hát hogy valaki ennek a parlamentben neki menjen: ahhoz sokkal több kell feltűnési vágaból és a szájhösködésből, mint a bátorságból.

Vannak azonban már jelek, melyekből gyanítani lehet, hogy a közönség helyesebben kezd gondolkodni. Itt-ott legálább hall az ember egy-egy józan hangot. Kezdi belátni, hogy az ilyen vicinális eset is, ha kínos hatást tehet valakire, az a valaki mindenesetre az ellenzék. Hát hogy a kormány az efféle dolgokat nem követheti el öntudatosan és szántszándékkal? Azzal már tisztában van minden okos ember.

Tévedés, elnézés, elszámítás előfordulhat mindenütt, ahol emberekről van szó, de hogy valaki olyan dolgot, amiből neki semmi haszna, de nyakát szegheti, öntudatosan kövessen el, még ha miniszter is: olyat már nem hisz el okos ember.

Igy megy ez az életben is, a politikában is, és amíg ilyenek lesznek a társadalmi és politikai velletések, melyeket a körülmények szűnnek, hát hiába rugdalózunk, kapálózunk, mert magunk is benne és hatalmában vagyunk és nem tudunk rajta segíteni.

Ma nekem, holnap neked. 1867-től kezdve 1875-ig Tisza verte a kormányt, 1875-től 1891-ig Tiszát verte az ellenzék. Es így lesz vele minden ellenzék, minden kormány. Erről nem lehet tenni, csak az a kérdés merül föl:

A „TORONTÁI” TÁRCZAJA.

Utazás Ós-Budavarába.

— A „Torontái” eredeti tárczája. —

Írta: Katona Imre.

Kovasóczy uram Kassán megkapta a fer mánt Küprili Mohamed pasától, a nagyvezértől, melyben az állott írva, hogy a halhatatlan Allah növelje hosszúra élte árnyékát a nagy padisah hűséges kezesbáránjának: a hitetlen gyau nak. — de siessen föl Buda várába, a keleti birodalom aranyos kulcsába, a próféta fényes előházába Abdi pasához, mert különben nyakára eresztí az egri őrséget. Azok a jancsárok, spahik pedig nem igen értik a tréfát.

Nosza erre jó Kovasóczy uram kiadta mindenfelé a parancsot a készülésre. Nagy sürgésforgás támadt ekkor az ur parancsára. A nehéztárszekerek nyikorgó tengelyeire mázaszámra kenték a szalgák az avas hájat; emelates, pihés dunnák, puha párnák bélelték ki az ekhós szekerek belsajét. Könnyortelenül öldösték a szakácslegényeket az apró marhákat és a közeli nyirest kopaszra tarolták az apród fiuk a sütő nyárcakért. Snylos vasládákat hurcoltak elé a hajduk; azokban vannak a nagyasszony ruhái: selyem asoknyák, gyöngyös kötények, ingvállak, paszmányos főkötők, nehéz arany lánczok, fülönfüggők, kőöntyűk, derékssorító arany pántok kirakva dusan ékkövekkel; magas sarku karmaszin csipellők, kiteremtettéve ezüstös pikkelyekkel, aranyujtással gazdagon. A pinzemesternek is meggyült a dolga; a jöfőle hegyalji mászlást korsókba, kulacsokba fejtette, úgy helyszete elparászá széna közé a saroglyában, gondosan be-

takargatva gyékényvel, nehogy az uton baja, essék a melegtől.

Es elindulának nagy kísérettel Buda várába Abdi pasa fényes színe elé. Négy napon, négy éjszakán keresztül ment a csapat, baladtak a rakodtárszekerek. Nem érte ugyan őket az uton semmi baj; de eltörődve, fáradtan értek s Duna pesti partjára, a hol órák hosszáig vesződött Kovasóczy uram az örmény kufárokkal, míg végre megtudták egyezni, hogy az örmény a tulsó partra szállítsa a társaságot. Ez szorocsséssén meg is történt minden baj nélkül; csak egy vezetékly ugrott a Dunába, megijedve valami boldond lövéstől, mely az Istenhegy felől elhangzék.

Végre nagy bajlódás után a vizivarosi bástyarészekén keresztül valósággal fölmásztak Buda várába a hol az utozákon élénk, mozgalmas élet folyt. Örmény, arab kalmárok zagyva lármája, alkuvása verte föl a bazárokká átalakított bolthelyiségekben a tompa visszhangot; me semondó fellah-k ülnek az utca-sarkokon és mondják el a mesét a három péri ről, vagy adják föl a találós kérdéseket, melyek főöt vígan kaczag a szakállas bég, a durva kurd, a mosolygó spahi; sőt meg megáll a napfényes időben egy egy bő salaváriba bujt, sűrűn lefátyolozott asszony is, kiket vizsaga szemekkel kísér pár lépésnyire a sárga arcú eunuch.

Amoda tovább kaczer rátartissággal kinálgatja a piláfot az anatóliai asszony és fűrén siklik ki a jancsár ölelő karjai közül. Nehéz a levegő, a mint elterjeng benne a róza olaj kábitó illata, melyet lármás hangon kinálgat a vén georgiai. Ha ez nem tetszik, itt az édes sörbeth; vagy akár gyöngyökagyló, vagy gyaurotól elrabolt fegyverek, nyeregtagarók. Van miben váltogatni. A mecset karsu minaretjéből aláhangzik a műezsin elnyujtott, éneklő szava: „Allah il Allah, rasul il Allah!” Es a mint fölkelnek a

földről a kelet felé leborult hívők, ide veri a gyöngye szellő a szomszédból a gualicza züm-mögő hangját, mely mellett a hurik és hajadérok kelletik magukat észbontó tánczaikkal a lebuiban lebzselő katonáknak. A másik utczában kigyóbüvölők mutatják tudományukat; dühöngő dervisek keringenek örült sebes forgással, hogy mikor lihegve, eltikkadva összerogynak, fölkeltsék a járó kelők figyelmét.

Vig kedvvel, nem törődve a háborus világgal, dalolja végig a szeleskedvű csasz a maga nótáját:

Su gelir taslardan,
Karse-ki jamaclardan
Tozlu'uma bá örejim
O sungulu saclardan.

(A viz jön a kövekről.
Szemközti hegyoldalról;
Nadrágszárhoz kaposot kötök
Ama puha hajakból.)

Kovasóczy uram és Zsuzsánna asszony, kiket nyomon követtek a hajduk, kábulva, elfáradtan bámulták a szingazdag képet, melyet Buda várának utcái, házai és az a mozgalmas élet, mely azokon folyik, — nyujtottak Dehogy is gondoltak ők ebben a percében Abdi pasára és szigorú parancsára, mikor imhol az asszony megrakhatja a társzekeret keleti csecse becséssel.

Ime, ezt a kort, melyben a Kelet uralkodott ott, hol világverő hollós Mátyás vésatt örök emléket a magyar diésőségek a történelem maradandó lapjaira; ez a képet, mely a Kelet uralmának hadoklása volt Buda várában és melyben a művelt Nyugat kulturáját előlmi igyekezett az ozman terjesskedési vágy: ezt a kort, ezt a mozgalmat, élénk képet fogja élénk varázsolni az a buzgó törekvés, az a hazafias lelkesedés és mun-

Vajjon nem lehetne e szelidebben, humanusabban, tisztességesebben? Ha lehetne „Istenbéke“ egy fél évig? Miért ne lehetne mindig? Ha egyáltalában lehetőség? Hát miért az időhöz, koncesszióhoz kötni? Miért a választások tisztaságát ezen módon tervezgetni és nem az egymás megértése, megbecsülése útján?

Ha fékezni tudjuk a szenvedélyeket a társadalomban, ám tudjuk fékezni a politikában is. Mindjárt szelidülni fognak az erkölcsök, a választás nem lesz viharra, nem fog hányni hullámokat, tajtékat és iszapot; az elkéséredés hüvelyébe dugja kardját. Ha leülepszik a salak és megtisztul a lélek: tiszta léleszen a választás.

De hát mikor?

HIREK.

Tájékoztató.

Február 1. Tüzlő bál.
Febr. 1. Nagybecskerekai takarékpénztár közgyűlése.
Febr. 2. Népbank részvénytársaság közgyűlése.
Febr. 6. Megyei közgyűlés.
Február 8. Athletikai club bálja.
Febr. 8. Torontálmezei takarékpénztár és hitelbank közgy.
Február 9. Vöröskereszteszervelet közgyűlése.
Február 10. Közigazgatási bizottság ülése.
Február 13. Jogász táncestély.
Február 15. Lövész-estély.
Február 18. A casinó dalárda vig. estélye.
Március 1. Nagybecskerekai tak. és előleg. társ. az oszt. magy. első ált. tisztviselői egyletnek közgyűlése.
Április 6. Tánccsalak az árva ház javára.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.
A Ganz-gyár építési irodája az Uri-utczán, a Schuvert házában van.

— Személyi hír. Dr. Dellimanics Lajos alispán hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— Uj táviróállomások. A kereskedelemügyi miniszter a párdány-zsombolyai helyi-erdő-vasútnak Torontál vármegyében fekvő Jánosföld, O Telek, Oregfalu, Torontál Ujvár, Csene, Kécsa, Klári és Uj-Zsombolya nevű állomásait állami és magántáviratok kezelésére felhatalmazta.

— Felfüggesztett ügyvéd. A szegedi ügyvédi kamara fegyelmi választmánya a kuria helybenhagyása mellett dr. Udiczky István nagykikindai ügyvédet az ügyvédség gyakorlatától bizonytalan időre felfüggesztette.

— Közigazgatási pótbéjárás. A temesvári módosi helyi erdő-vasút egész vonására elrendelt, de az engedélyesek kérelmére elhalasztott közigazgatási pótbéjárás a kereskedelemügyi miniszter utasítására rendelkezéséhez képest folyó évi február hó 7-ikén reggeli kilenc órakor Temes vármegye temesvári székházának üléstermében fog megkezdetni.

— Óvodai beiratások. Mint értesülünk, a beiratások a „Kisdedővodában“ folyó év február 3-án kezdődnek újonnan.

— Postamesterek és kiadók kiképzése. A kiadói képzés megszervezése tekintetében újabb az a gyakorlat foglalt helyt, hogy a kérvényezők valamely általuk kiválasztott hivatalhoz bocsátattak gyakorlatra, amely gyakorlatért a postamesternek díjat szedni nem szabad. A kiadói tanfolyamok, bár a tanítás eredménye ked-

kasság, melyet írók, művészek, műépítők fejtenek ki, hogy létrehozzák az országos kiállításal kapcsolatosan, a budapesti állatkertnek e célra szánt óriási területén „Os Budavára“-t úgy a mint az állott harmadfélszáz évvel ezelőtti, összes épületeivel, félholdas mecseteivel, tarka népességével és ennek szokásaival.

Es ha jó Kovasóczy uram szepunokája, bármily távol lakozzék is a szép fővárostól, kedves életpárjaival, családjával utra szándékozik kelni, hogy ezeréves hazánk gyönyörűen kifejtett fővárosát és nemzeti fejlődésünket, dicsőségben, tudományban erős haladásunkat bemutató ezredéves országos kiállításunk mellett megtekintsék „Os-Budavára“-t, hogy milyen volt akkor, mikor jó Kovasóczy uram úkapja járt benne Zsuzsanna nagyasszonyal és deli hajduival: bizony a csapat bizvást elmaradhat mellőlük; a társzekernek tengelyei tovább száradhatnak a kocsiszinben; a pinzeteket is otthon lehet hagyni, — csak az ünneplő ruhákat nem.

Az öreapatok pihenhetnek békén, ha Kovasóczy uram egyszerűen levél útján a budapesti Hungária szállodában levő „Millennium, utazási és ellátási vállalat“-nál annyi részvételi jegyet rendel meg, amennyire szüksége van, azzal beleül a család a vonat egyik kényelmes fülkéjébe és a vasút rövid pár óra alatt felröpi a székesfővárosba, ahol a jegyeiért teljes elatást kap ott, a hol ő akarja (senki sem fogja korlátozni, hogy hol lakják, hol étkezzék), megtekintheti a nevezetéseket, az országos kiállítást és kitűnően mulathat „Os Budavarában.“

vező volt, nem maradhattak kizárólagos eszközei a kiképzésnek, mivel a többnyire szegény sorsú kérvényezőkre a tanulás végett idegen helyen való tartózkodás majdnem elviselhetetlen terhet rótt. Az első években postai szolgálatra egyébként oly sok nő nyert kiképzést, hogy azokat mind elhelyezni nem lehetett s ezért egyelőre a nőknek e szakra való belépését korlátozni kellett. A kiképzett és felesketett közegeket, mint kiadókat, állandó igazolvánnyal látták el, amelybe a szolgálatba lépés és távozás a hivatalvesztő vagy postamester által mindenkor befejezendő. A szolgálatból bármi okból kizárt egyének távollatára a céljából igazolvány nélkül kiadó alkalmazásba nem fogadható.

— A vasuti szabadjegyek érvényének meghosszabbítása. A magyar államvasutak igazgatóságának közlése szerint a vasuti szolgálatban nem álló idegen személyek és országgyűlési képviselők részére a múlt 1895. évre, illetve a múlt év második felére érvényesül kiállított s már egy ízben es év január végeig meghosszabbított évi, illetve időleges szabadjegyek érvénye újabbán további 15 napra, vagyis ez év február 15-ig bezáróan meghosszabbított.

— Magyar tanárok Egyiptomban. A magyar tanárok keleti tanulmány utjaról az expedíció egyik tagja, dr. Platz Bonifacs igen érdekes levelet írt az érdekes főigazgató egy budapesti barátjához. Az utelírás némi rövidítéssel itt következik:

Kairó, 1895. január 18.

Tudván, hogy sorsunk iránt érdeklődöl, bátor vagyok néhány sor utasítással szolgálni. Eddig minden a kellő rendben folyt le. Volt ugyan némi kalamitásunk, de ez a dolog természetéhez tartozik.

Január 9-én Brindisinel nagy vihar ért el bennünk t. Ejjel orkán lett belőle és reggel nyolczvanöt utas közül hetvennégy kapta meg a tengeri betegséget. Közöttük magam is, azonban csak pár pillanatra. Hajónkat úgy hanyta a tenger, mint a papirkosart. 10 óra délelőtt tíz órakor villám ütött hajónkba és lesújtotta az egyik árbocot. Az orkán egyre nőtt. Némán üdögeltünk a fedélzeten és csodáltuk a tenger rettenetes szépségeit. Tizenegyor a dejeneurnél csak tizenheten jelentünk meg.

Hajónk, a Kleopátra 4500 löerejű gőzös. Rajta volt József Agost főherceg is nejevel. Ő fensége már Triestben megszólította Beóthyt s engem s a hajón is sokszor beszélgetett velünk. Ő fensége konstata, hogy ilyen vihart meg nem látott soha. Ő is fekiudt egész nap. A vihar miatt egész napot késtünk és 12 óra helyett 13 óra érkezünk Alexandriába s rögtön Kairóba.

16 óra megiehető kalandunk volt. A köves erdőhöz kellett menni, s onnan az ugynevezett Mózes-forrásokhoz. Mindkettő az arabiai sivatagban van.

Hatal országá ez, ahol sziklán, kötőrmelléken kívül mitem lát a szem. Akárcsak a tripoliszi rettenetes Hammadák. A kövesült erdőig két óra utat lovagoltunk, illetőleg szamaraztunk. Onnan aztán a források következtek. Azonban vezetőnk eltévedt a sivatagban. Három teljes óra folyásig jöttünk-mentünk e borzasztó országban a szélrózsa minden irányában. A helyzet nem volt kellemes, amennyiben a halmok minden tájékozódást elzárta előlünk. Végre négy órára megtaláltuk a forrásokat. Onnan azután könnyen eijutottunk haza.

Tarsasagunk kitűnő hangulatban van; szorosán összetartunk mindenben, okos, megfontolt ur mindegyik, aki belátja, hogy idegen országban, idegen, ismeretlen viszonyok között nem vághat mindig minden a legőköletesebben össze.

— Öngyilkosság a kaszárnyában. Szegedről írják: A katonai öngyilkosságok száma ismét szaporodott egygyel a tegnapi napon. Egy fiatal ujoncz-katona dobta el magát könnyelműen az életet, mert nem tudott megbarátkozni a katonai élet ridegségével. Az öngyilkos Császi István földéaki, 21 esztendő fiatal ember, aki a 46 ik szyalogezred 15-ik századánál töltötte katonai kötelességének idejét a múlt év október elseje óta. A rendes napi foglalkozás után, megvárta, míg a legénységi szobából eltávoznak a katonák ebédelni, akkor anélkül, hogy valaki is észrevette volna, lekasztotta saját szolgálati fegyvert, a fegyversíjját rákötötte a ravaszra, és ennek segítségével meglötte magát. A fiatal ember daczára, hogy a századnál soha semmi bántódása nem volt, már egy ízben menekülni akart a katonai életől. Bevonulása után alig pár hétre megszökött a csapatától, pár napmulva azonban önként visszatért. Ezért a tettért, tekintettel, hogy akkor még ujoncz volt, semmiféle fenyítésben nem részesült. Ekkor mondta azt, hogy ötlet csak az bántja, hogy a közös hadseregben kell szolgálati idejét eltölteni, és nem a honvédségnél. Az édes anyjához írt leveleiben is erről panaszkodott. Es

a nyilatkozata vet némi fényt arra a homályra, amely a szerencsétlen fiatal ember öngyilkosságának okát takarja.

— Köszönetnyilvánítás. Vettük a következő sorokat: A mély vallásosságtól áthatott és minden nemesebb esélőkre bőven adakozó bégaszentgyörgyi nagybirtokos Grossmann család, mely a bégaszentgyörgyi róm. kath. templomnak már több igen diszes és értékes egyházi tárgyakat ajándékozott; újabbán ismét ismert bőkezűségével nagyobb összeget érő pompás kivitelű „Ur koporsót“ volt kegyes templomunk részére megrendelni. Midőn a fent dicsért családnak ezen bőkezűségéért hivatás nevében a nyilvánosság előtt leghálásabb köszönetemet kifejezem, távolról sem célozom azt, mintha ezáltal a buzgó Grossmann családnak vallásos kegyeletét kikürtölni szándékom volna, hanem a hálás katolikus hivatás nyelve szólal meg, hogy minden élők előtt hálát mondjanak a szent sírból dicsőségessé feltámadott Ur tisztelőtök elmozdításáért, mert a hit, ha cselekedetei nincsenek, holt önmagában. Grósz György róm. kath. plébános.

— L'homme Masqué. (Saját tudósítónktól.) Nem tagadom, hogy némi biszalmatlansággal néstem magam is az álarczos ember tegnapi előadása elé, mert Nagybecskereken eddig alig járt valamirevaló „bűvész“. A legtöbbje csak afféle csepürögő volt, a ki a legközönségesebb produktumokkal elégitette ki a közönséget. De a mutatványaik nagy része olyan primitív és naiv volt, a melyet bárki más is elsajátíthatott volna némi gyakorlat után. A biszalmatlanság második része onnan származott, hogy a bűvész ur álarcosan lépett fel, a mi kissé szokatlan mai nap, de az okát megmagyarázta ennek ő maga, mindjárt az előadás kezdetén kijelentvén, hogy Franciaország legrégibb család ivadéka s csupán kedvtelésből űzi ezt a mesterséget. A színház, hol egyébként óriási hidegség uralkodott, eléggé megtelt közönséggel, a mely méltán csodálta meg a bűvész mutatványait. A program első pontjánál mindjárt tanujelét adta annak, hogy gavalér ember, a mennyiten egy kisasszony fejéből elővarázsolt egy tálcza cukorkát, a melylyel végig kínálta a hölgyeket. Hogy pedig a férfiaknak is kedveszen, tömöntelen szivart és cigarettet, majd később virágot is szedett ki egy cziinderből. Es a mi a fő, nem handabandázik, hanem diszkrétén, mindig előkelően mozog a színpadon és utóérhetlen eleganciával mutatja be művészetét. Különösen tetszett estélyének második része, a mikor kártyajátékaival lepett meg valamennyiünket. Hangoz derütséget keltett az utolsó szám is, melyben az elvágott és elégetett zsebkendőt teljesen új állapotban adta vissza tulajdonosának. Hogy ezen mutatvány nagyobb hatást keltett, mint a többi, azt az magyarázza meg, hogy a közönség köréből vágta el egy ur a kendőt, a másik pedig elégette ugyanazt; nem lehet tehát ráfogni, hogy kicsarélt volna. Mikor pedig nevezett polgártársunknak azt mondta, hogy vegye a markába az öszszegöngyöltett kendőt, és az ujjá válik; — a hitetlen felkiáltott: — Persze most már meg van reperálva! — Tessék megnézni, felelte a bűvész. Mikor megnézte, még mindig ott volt rajta a lyuk. Csakis a hogy kimondta: most lesz egészzé! — akkor került ki csodálatos épségben az elvágott, megégetett kendő. Tapában persze nem volt hiány, a közönség nem fukarkodott az elismeréssel. — Holnap tartja második előadását, a mely alkalommal nem győzzük eléggé ajánlani mindenkinek, hogy nézzék meg a masszkos embert, mert ilyet még nem láttak.

— Uj élet a Püspök fürdőben. A Nagyvárad tőszomszédságban levő és Délmagyarország közönsége által mindig élénken látogatott Püspök fürdőben új élet lesz a jövő eszenban. Két új, a gyógyvizet bőségesen öntő forrásra bukkantak, a melyek vizét már es idén fel is használják. Ugy es a két forrás, mint azok a nagyababau építkezések, melyeket kora tavasszal foganatosított a fürdő tulajdonosa, dr. Schlauch Lőrincz bíbornok, teljesen biztosá teszük a fürdő felvirágzását. Hogy a fürdő látogatottsága is növekedjék, arról az új bérlő Czeglédy Sándor gondoskodik olcsó fürdőárakkal.

— Makói leány a zürichi egyetemen. Molnár Evelin, Molnár Albert makói gimnaziumi tanár leánya, a makói polgári leányiskola szépképzettségű tanitónője rendes hallgatonak beiratkozott a zürichi egyetemre. A makói kisasszony, a ki nagy ambícióval és erős akarattal lát ahhoz a feladathoz, hogy tudományos pályára képezze ki magát, filozófiát hallgat a svájci tanároktól. A magyar kultuszminiszter méltányolta a komoly törekvést és ösztöndíjt tett folyóvá a kisasszony számára tanulmányainak folytatására céljából.

Táviratok

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése 1896. január 31-én.)

Budapest, január 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap végre valahára vége szakadván a bodvavölgyi vasuti tárgyalásoknak, a Ház ma folytatta a költségvetés többi tételének megvitatását.

Az ellenzéki szónokok egy része természetesen nem mulaszthatta el az anyakönyvek tételénél felhozni füt-fát annak bizonyítására, hogy az új rendszer semmiképpen sem vált be, a minnek ugyan épp ellenkezőjét tapasztaljuk naponta a gyakorlati életben, no de hát hiába, ez egyike a „leghálásabb ellenzéki témáknak”.

Szilágyi elnök pont 10 órakor megnyitván az ülést, Okolicsányi, Sima és Szacsavay indokolták szavazataikat, mind a hárman nem fogadják el a tételt.

Perczel belügyminiszter szólalt fel ezután, röviden foglalkozván az egyes szónokok által felhozott állítólagos hiányokkal, melyekkel az egyházpolitikai törvények végrehajtása jár. Kijelenti, hogy e téren, ha vannak is némi hiányok, azok a kezdet nehézségeinek tudhatók be, melyeken a legrövidebb időn belül okvetlenül segítve lesz.

A színházak tételénél Bartók Lajos szólalt fel, kikelve azon rendszer ellen, a mely szerinte a színházlátogató közönséget mindinkább elriasztja egy a nemzeti színház, mint az opera látogatásától, különösen kiemelve, hogy az operaház nem teljesíti nemzeti misszióját.

Nopcsa báró felelt ezen beszédre védelmére kelve mindkét intézetnek.

Ülés vége 2 órakor.

A pragmatica sankozó revíziója.

Budapest, jan. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: A Politische Correspondenz írja. A Deutsches Volksblatt jelenti: „Már hosszabb idő óta az a hír van elterjedve, hogy a trónöröklési rendet szabályozó pragmatica sankozó revízióját tervezik. Mint értesülünk, ezek a hírek még avval egészítendők ki, hogy a császári és királyi ház minisztere már utasította Ausztria-Magyarország külföldi képviselőit, hogy az illető helyeken készítsék elő a trónöröklési rendnek tervezett megváltoztatását. A trónöröklési állítólag tervezett megváltoztatására vonatkozó híreszteléseket, midőn először felmerültek, gyerekes koholmányoknak jelentették ki. Hivatalos oldalról való csáfolatra nem tartották érdemesnek. Minthogy azonban a legutóbbi időben a sajtó bizonyos része a külföldön úgy mint belföldön folyton újra feleleveníti ezt a hirt, szükséges még egyszer utalni e kombinációk teljes alaptalanságára, valamint arra is, hogy mennyire illetlen dolog e híreknek tendenciózus tovább fűzése.

A postatakarékpénztár sikkasztói.

Budapest, jan. 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Irinyi, Irinyiné és Czikó Imre büntügyében, a kik a budapesti postatakarékpénztárt 20,000 frt erejéig megkárosítottak, a törvényszék ma tartotta meg végtárgyalását, a mikor is Czikót 6 évre, Irinyi rendőrfelügyelőt 3 évre, feleségét pedig másfél évre ítélte.

Furcsa öngyilkosság.

Budapest, január 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) Furcsa módon akart megválni az élettől egy szép 18 éves leány, a ki az öngyilkosságnak egy egészen szokatlan módját választotta. Pozsonkievics Etel hogy magát elemészsze, egy fél liter denaturált szeszt hajtott föl. Miután a várt hatás elmaradt, a szép leány kapta magát

és beugrott az emésztő csatornába. Az öngyilkossági kísérletet egy házbeli lakó észrevette és rögtön értesítette erről az esetről a mentőket. Ezek azonban nem tudtak a szerencsétlen leányhoz férni. Kőművest hívtak tehát, a ki a csatornát felbontotta és azon át huzták ki a leányt a gödörből. A mentők beszállították a szent-István kórházba a hol szerencsétlen-leány a halállal vívódik. Tettének oka állítólag szerelmi csalódás.

Az olympiai játékok.

Budapest, január 31. (A „Torontál” eredeti távirata.) A thenből telegrafálják: A király az olympiai játékokra s az azokkal egybekötött ünnepekre meghívja Európa valamennyi uralkodóját. A menyinyiben személyesen nem jöhetnek el, kérni fogja, hogy külön képviselőket küldjenek. A helyreállítási munkálatokra a bizottság eddig 1 1/2 millió frankot adott ki.

Dr. Brájler Lajos távollétében a szerkesztésért felelős

Mayer Rezső.

Hirdetések.

Városi színház Nagy-Becskereken.

A példátlan siker folytán és közkívánatra

február hó 1-én szombaton

NAGY CSODA-

BÜVÉSZESTÉLY.

L'HOMME MASQUÉ

az összes bűvészek királya.

„A költő a tündérkezekkel” a felülmulhatlan eredetiségében.

EREDETI MŰSOR 2 RÉSZBEN.

L'Homme masqué szakmájában egyedül álló bűvészetében el nem ért mester.

Mindenütt szenzációs eredmény.

Budapesten 150 előadásnál több adatott.

HELYÁRAK: Családi-páholy 5 frt Alsó páholy 4 frt. Közép-páholy 3 frt 50 kr. Felső páholy 2 frt. Körzék 1 frt. I-ső rendű zártszék 80 kr. II. rendű zártszék 60 kr. Álló hely 40 kr. Karzati ülőhely 30 kr. Karzati állóhely 20 kr.

Jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál d. e. 10-12 ig, d. u. 2-5-ig. Esti pénztárnyitás 6 órakor.

KEZDETE 8 ÓRAKOR. 111-r3

Vasárnap február hó 2-án két bucsu-előadás d. u. 4 órakor és este 8 órakor.

Ideiglenes írnök.

A tóbai körjegyzőségnél egy a jegyzői teendőikben jártas fiatal ember három havi időtartamra azonnal alkalmazást nyer.

Az alkalmazandó havonta 30 frt fizetésben részesül és kifejtendő szorgalmához képest némi mellékjövedelemre is számíthat.

Ajánlatok folyó évi február hó 8-áig alolirothoz intézendők.

Kelt Tóbán, 1896. évi január hó 29.

Riesz János
h. körjegyző.

125-31

1028. szám ki. 1866.

Hirdetmény.

ik a magas kormánytól ingyen selymértét, az 1896. évi tenyésztésre, annak idején kívánnak, jelentsék magukat, azonnal a városi I-ső jegyzői hivatalban és jegyzetessék fel az ottlevő ivekre neveiket, ugymint, hogy mennyi petét kívánnak.

Aki ez alkalommal elmulasztaná magát jelenteni, az utólagos jelentkezéskor csak kevesebb petét fog kaphatni, mintsem kívánt volna.

A kik jelentkeznek, kötelezik magukat a pete átvételére.

A ki ingyen petét elfogad a kormánytól, kötelezi magát a következőkre:

1. Hogy a selyemt. felügyelőség, illetőleg közegeinek utasításait mindenben pontosan teljesíti és elismeri, hogy ha a felvigyázó vagy felügyelő utasításait mindenben nem követi, akkor a felügyelőnek jogában áll a hernyókat tőle bármikor elvenni.

2. Hogy senki mástól tenyésztésre petét el nem vállal.

3. Hogy az államtól nyert összes petemennyiséget kizárólag gubótermelésre fordítja és petetermelésre semmi szín alatt sem.

4. A termelt gubókat a selyemt. felügyelőség e célból megbízott közegeinek beváltás végett okvetlenül és minden körülmények közt átadja és azokat semmi szín alatt másnak el nem adja vagy el nem ajándékozta. A tenyésztő aláveti és kötelezi magát arra, hogy a lombot naponként csakis délelőtt 7 órától 11-ig és délután 3 órától 6-ig, — a község előjáróságának ellenőrzése alatt és az z által kijelölt helyen szedni tartozik.

5. A gubók, tekintet nélkül arra, hogy puhák-e vagy dupla gubók, vagyis általában azon gubók, melyek külsőleg tiszták és nincsenek fekete foltjaik, hogy ragadnak és a többi gubót bepiszkitják, élő állapotban kilonként legalább is és minden esetre mint I. osztályu gubók kilenczven krajczárral váltatnak be. Ha azonban a körülmények megengedik, magasabb árban is be fognak váltatni.

A II. osztályu gubók azon gyenge, egészen puha gubók és a melyek olyannyira piszkosak és nedvesek, hogy a többi gubót is beszennyezik; ezek kilonként mint hasznavehetetlenek 10 krajczárjával váltatnak be.

6. Hogy a termelt gubómennyiség beszoigátatása alkalmával a kapott petékel kiadot selyemt igazolványkönyvecskét, valamint a petét tartalmazó dobozokat, a selyemt. felügyelőségnek viaszszolgáltattja; ellenesetben minden egyes dobozért 10 krt tartozik megtéríteni.

7. Minden tenyésztő ugyanakkor, midőn a hernyót kapja, egyuttal kap minden gramm pete után 3 iv papirt is, melyet elfogadni tartozik és melynek ára a beváltás alkalmával a gubóvételárból fog tőle levonatni.

Hőmérőt a felügyelőtől csakis a tenyésztők vehetnek, ára darabonként 10 krajczár.

8. Azok, kik termelt gubóikat bárki másnak, kereskedőnek, házalónak stb. eladnák, meg fognak büntettetni később meghatározandó összeg erejéig.

N.-Becskereken, 1896. január 22-én.

Krsztics János,
polgármester.

123-1.1

505. szám I. 1896.

Hirdetmény.

Az elhalálozás folytán megüresedett karlovai községi bábai állásra pályázatot hirdetek.

Javadalom 120 frt.

Felhivom az állásra pályázni óhajtókat szabályszerűen felszerelt kérvényeiket február hó 15-éig nálam benyujtani.

T.-Becsén, 1896. évi január hó 18-án.

Gr. Bethlen Miklós,
fűszolgabíró.

108-3.3

MEGHIVÓ.

A

Beodra-karlovai takaré- és előleg szövetkezet
VIII. rendes közgyűlése

folyó évi február hó 16-án délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségeiben megtartani.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A felügyelő bizottság jelentése az 1895. évi zárszámadásról és a felementvény megadása.
3. Az igazgató, igazgatóság és a felügyelő bizottság fizetésének megállapítása.
4. A vezérigazgató, igazgatóság és a felügyelő bizottság megválasztása.
5. A netáni indítványok tárgyalása.
6. Három tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése végett.

Beodrán, 1896. évi január hó 22-én.

Dr. Varró,
elnök.

Jegyzet. Az alapszabályok értelmében, csak azon részvényesek élveznek a közgyűlésben szavazati jogot, a kiknek részvényei legalább 14 nappal a közgyűlés előtt, a részvények könyvében neveikre lett írva.

Z á r s z á m a d á s a

A

Beodra-karlovai takaré- és hitelszövetkezetnek

az 1895-dik évre.

Rechnungs-Abschluss

der

Beodra-Karlovaer Spar- und Vorschuss-Genossenschaft

pro 1895.

Stand am 31. Dezember 1895.

ACTIVA

70	Cassastand am 31. Dez. 1895.		
73	Mobilien	fl. 598-14	
99	1. Debitor	96-70	
103	Wchselstand	17.—	
107	Giro Conto	86533-40	
		138-55	87383-79
			87383-79

Beodra, am 31. Dez. 1895

PASSIVA

76	Stammantheil	fl. 20852.—	
78	Einlagen	55621-91	
98	Reecompte	9545.—	
52	Conto Courent Einlagen	130-74	
109	Reingewinn pro 1895.	1234-14	87383-79
			87383-79

BEODRA-KARLOVAI TAKARÉK- ÉS ELŐLEGSZÖVETKEZET.

G. Grifaton Cassier. Szloboda Mihály. Lutgé Sándor. Spitzer Salamon Buchhalter.
Lemlein Kristóf Aufsichtsrath. Josef Bergenthal Aufsichtsrath. Dr. Wertheim J. Aufsichtsrath. Popov Omer Aufsichtsrath.
Josef Walden Directions-rath. Szloboda Mihály Directions-rath. Czuczity Danilo Direktionsrath.
Budisin Józsa igazg. biz. tag. Kovacsev Mita igazg. biz. tag. Lemlein János igazg. biz. tag.

VERLUST

108	Kapitalisirte Zinsen-Steuer	fl. 259-82	
85	Einlagezinsen ausbezahlt	56-10	
84	10% Zinsen Steuer	5-62	
86	Regie	1386-34	
87	Gagen	1639-96	
91	Steuer	626-73	
106	Reecompte Zinsen	1192-15	
108	Kapitalisirte ausbezahlte Zinsen	2598-18	
75	Wechsel Abschreibung	150.—	7914-90
109	Reingewinn pro 1895.		1234-14
			9149-04

Beodra, am Jänner 1896.

Mit den Haupt- u. Nebenbüchern in allen Theilen geprüft, verglichen u. für richtig befunden.

BEODRA-KARLOVAI TAKARÉK ÉS ELŐLEGSZÖVETKEZET.
G. Grifaton Cassier. Szloboda Mihály. Lutgé Sándor. Spitzer Salamon Buchhalter.
Lemlein Kristóf Aufsichtsrath. Josef Bergenthal Aufsichtsrath. Dr. Wertheim J. Aufsichtsrath. Popov Omer Aufsichtsrath.
Josef Walden Directions-rath. Szloboda Mihály Directions-rath. Czuczity Danilo Directions-rath.
Budisin Józsa igazg. biz. tag. Kovacsev Mita igazg. biz. tag. Lemlein János igazg. biz. tag.